

Handreiking

Moratorium: fase opschorten van
opeisbare vorderingen

Versie	Datum	Wijziging / Actie
2.0	April 2021	Wijzigingen naar aanleiding van besluitvorming VNG - commissie PSI
1.0	Maart 2021	Publicatie van de eerste versie.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag

April 2021

Leeswijzer

Deze handreiking geeft inzicht in het proces rondom het opschorten van de openstaande vorderingen voor inwoners die zich hebben gemeld bij de Belastingdienst/Toeslagen als (mogelijk) gedupeerde. Ook wel aangeduid als de pauzeknop of het moratorium.

Na het lezen van deze handreiking, is inzichtelijk:

1. Wat het amendement Ladders en Van Weyenberg betekent voor uw gemeente;
2. Hoe de gegevensuitwisseling eruit komt te zien;
3. Hoe het verdere proces van opschorten van vorderingen verloopt.

Deze handreiking maakt onderdeel uit van de routekaart voor uitvoering van de hersteloperatie door gemeenten. U vindt deze routekaart via [deze link](#).

Heeft u vragen over dit onderwerp?

Voor vragen, opmerkingen en suggesties kunt u mailen naar hersteloperatie@vng.nl of bellen naar 070 373 82 32.

Heeft u vragen over de dienstverlening vanuit de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) bij de Belastingdienst/Toeslagen dan kunt u contact opnemen via odg@belastingdienst.nl.

Inhoud

Leeswijzer.....	2
1. Inleiding.....	4
2. Betekenis van het moratorium	4
2.1. Inleiding	6
2.2. Op wie is het moratorium van toepassing?	6
2.3. Voor welke vorderingen geldt het moratorium?	6
2.4. Wanneer eindigt het moratorium?	6
2.5. Grondslag voor de gegevensverwerking.....	7
2.6. Het vervolg: kwijtschelden van de vorderingen?	6
3. Proces opschorten	8

1. Inleiding

Naar aanleiding van het rapport 'Ongekend Onrecht' heeft het kabinet besloten een vast bedrag van €30.000,- aan compensatie - ook wel de forfaitaire tegemoetkoming genoemd - uit te betalen aan gedupeerde ouder(s) die door het handelen van de Belastingdienst/Toeslagen bij de kinderopvangtoeslag zijn benadeeld. De Belastingdienst is eind januari 2021 begonnen met het uitbetalen van de Catshuisregeling. De uitbetaling van € 30.000,- is voor veel ouders een belangrijke eerste stap naar herstel. Een deel van deze ouders heeft echter grote schulden, die mede veroorzaakt of verergerd zijn door gemaakte fouten bij de kinderopvangtoeslag.

Amendement Lodders en van Weyenberg

Om te voorkomen dat het bedrag van de forfaitaire tegemoetkoming rechtstreeks wordt opgeëist door schuldeisers, is op 10 februari jl. een amendement ingediend door de Kamerleden Lodders en van Weyenberg¹. Dit amendement is op 2 maart jl. aangenomen door de Eerste Kamer. De Kamerleden stelden voor om in artikel 49i van de Awir een moratorium (afkoelingsperiode) op te nemen, zodat het bedrag niet vatbaar is voor enige vorm van dwangincasso (beslag, verrekening, etc.). Dit geeft rust, tijd en ruimte om tot een passende oplossing voor schulden te komen.

Opschorten gemeentelijke vorderingen

De afgelopen maanden is gewerkt aan een schuldenaanpak om gedupeerde ouders van de kinderopvangtoeslagaffaire te helpen bij het oplossen van hun schulden. Het Rijk en gemeenten hanteren samen drie stappen, namelijk het pauzeren van publieke en private schulden, het kwijtschelden van publieke schulden en het realiseren van een oplossing voor de private en informele schulden. De VNG heeft 15 april jl. twee besluiten genomen die betrekking hebben op het opschorten van de gemeentelijke vorderingen.

Gemeenten gaan:

1. Beslaglegging en dwanginvordering opschorten op de (mogelijk) gedupeerde ouders van de kinderopvangtoeslagaffaire die zich ná 15 februari 2021 hebben aangemeld bij Belastingdienst/Toeslagen;
2. Beslaglegging en dwanginvordering opschorten op de (mogelijk) gedupeerde ouders van de kinderopvangtoeslagaffaire waarvan de BD nu geen reden ziet om de 30.000 euro uit te betalen. Deze ouders krijgen nog wel een integrale beoordeling. Die opschorting duurt totdat de Belastingdienst/Toeslagen de integrale beoordeling heeft voltooid.

Om ervoor te zorgen dat gemeenten op de juiste wijze uitvoering kunnen geven aan het besluit, is de VNG in overleg met de Belastingdienst om een aantal procesafspraken verder uit te werken en te concretiseren.

Het is essentieel dat gemeenten op inwonersniveau inzicht krijgen in de gradaties van de afwijzing na de lichte toets zodat ruimte ontstaat om de dwangincasso voor inwoners waarbij uit de lichte toets voldoende aannemelijk is dat zij geen recht hebben op compensatie, te hervatten;

¹ Kamerstukken II, 2020/2021, 35 704, 4

- De Belastingdienst/UHT en de VNG maken samen concrete afspraken over de doorlooptermijnen voor de integrale beoordeling.
- De gegevensuitwisseling met de Belastingdienst moet voldoen aan alle wettelijke waarborgen;

Het vervolg: kwijtschelden gemeentelijke vorderingen

Op 12 februari jl. heeft de Buitengewone ALV het voorstel over het kwijtschelden van vorderingen van gemeenten op de gedupeerde ouders in de toeslagenaffaire onder voorwaarden aangenomen. Op 15 april jl. heeft de VNG tevens besloten om de vorderingen van gemeenten op de toeslagpartner (peildatum 31/12/2020) van de gedupeerde ouder kwijt te schelden.

Op dit moment is er **nog geen wettelijke grondslag** voor gemeenten of waterschappen om de vorderingen op gedupeerde ouders en de toeslagpartner kwijt te schelden. Er wordt gewerkt aan het creëren van deze grondslag. Zodra hier mee bekend over is, zullen wij u nader informeren.

Handreiking gegevensuitwisseling met de Belastingdienst

In het kader van het wettelijk moratorium en de verruiming van het moratorium conform de VNG besluiten, zal de Belastingdienst/Toeslagen gegevens uitwisselen. De gegevensuitwisseling die hiervoor plaatsvindt is bedoeld voor de invorderingskant van de gemeente (de gemeente als schuldeiser). Om gemeenten overzicht te bieden en inzicht te geven in het rechtmatig gebruik van de verschillende gegevensleveringen die plaatsvinden, is de handreiking '[Gebruik gedeelde gegevens van gedupeerde ouders](#)' beschikbaar gesteld op onze website.

2. Betekenis van het moratorium

2.1. Inleiding

Het moratorium is opgenomen in artikel 49i Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir). Het moratorium is een wettelijk ingestelde afkoelingsperiode. Het doel van het moratorium is rust en tijd voor ouders creëren om te komen tot een goede afwikkeling van de schulden van de ouders die behoren tot de gedupeerden hersteloperatie toeslagen.

2.2. Op wie is het moratorium van toepassing?

Er zijn twee groepen inwoners te onderscheiden waarvoor het moratorium geldt:

1. Ouders die daadwerkelijk een tegemoetkoming of compensatie (hebben) ontvangen van de Belastingdienst/Toeslagen. Voor hen is het moratorium een jaar van kracht ingaande op de datum waarop het bedrag is uitgekeerd.
2. Voor inwoners die een verzoek tot herstel hebben ingediend bij de Belastingdienst/Toeslagen geldt een afkoelingsperiode totdat de Belastingdienst/Toeslagen de integrale beoordeling heeft voltooid (tot het afgeven van de beschikking).²

2.3. Voor welke vorderingen geldt het moratorium?

Het moratorium geldt voor opeisbare vorderingen die zijn ontstaan vóór 12 februari 2021. Reeds gemaakte betaalafspraken (betaalregelingen) of vorderingen die pas na deze datum opeisbaar worden, vallen **niet** onder het moratorium. Evenals de vorderingen die na 12 februari 2021 opeisbaar worden, zoals de (komende) invordering van de belastingaanslagen voor het jaar 2021.

2.4. Wanneer eindigt het moratorium?

Inwoners die **niet** in aanmerking komen voor een tegemoetkoming of compensatie

Wanneer de Belastingdienst/Toeslagen oordeelt op grond van de integrale beoordeling dat de inwoner **niet** in aanmerking komt voor de forfaitaire tegemoetkoming, loopt het moratorium af. De inwoner zal een beschikking ontvangen van de Belastingdienst/Toeslagen. De invordering kan worden hervat.

NB: Een eventueel aangetekend bezwaar door de ouder tegen dit besluit van de Belastingdienst, heeft geen opschortende werking. Dit betekent dat het besluit van kracht blijft gedurende de procedure.

² Wettelijk geldt het moratorium voor inwoners die zich voor 12 februari 2021 hebben aangemeld bij de Belastingdienst tot 1 mei 2021. Op grond van het besluit van de VNG zullen gemeenten – in lijn met het beleid vanuit de overheid – de dwangincasso ook opschorten voor aanmelders die zich na deze datum hebben aangemeld. Het moratorium geldt totdat duidelijk is of zij in aanmerking komen voor compensatie – tot het moment van beschikken.

*Inwoners die **wel** in aanmerking komen voor een tegemoetkoming of compensatie*

Wanneer de Belastingdienst/Toeslagen oordeelt dat de inwoner **wel** in aanmerking komt voor de forfaitaire tegemoetkoming, wordt het moratorium van rechtswege verlengd met een jaar startend op het moment van uitbetalen.

2.5. Grondslag voor de gegevensverwerking

In artikel 49i, vijfde lid, is de grondslag opgenomen voor de Belastingdienst om de gegevens van aangemelde ouders en gedupeerde ouders te delen met verschillende overheidsorganisaties, zoals het UWV, DUO, het CAK, het CJIB, gemeenten en waterschappen. De Belastingdienst/Toeslagen kan de naam, de geboortedatum, de adresgegevens, het Burgerservicenummer en - indien van toepassing - de datum waarop de tegemoetkoming of compensatie is verstrekt delen.

3. Proces opschorten

Aanmelding contactpersoon bij de belastingdienst

Vanuit de gemeente, waterschap of een belastingsamenwerking:

Stap 1. Contactpersoon beleid gemeente, contactpersoon bij GR belastingsamenwerking of contactpersoon bij waterschap ontvangt e-mail³ van de VNG met daarin:

- Begeleidende brief
- Aanmeldformulier contactpersoon voor gegevensportaal Belastingdienst
- Procestekening
- Handreiking moratorium

Stap 2. Inventariseren wie als contactpersoon opschorten invordering wordt aangemeld bij de Belastingdienst.

NB: Er wordt maximaal 1 contactpersoon per organisatie (belastingsamenwerking of gemeente) aangemeld voor de toegang tot het portaal.

Wanneer de uitvoering van de Participatiewet/IOAW/IOAZ door de gemeente is uitbesteed aan een GR (IGSD), heeft de gemeente twee opties:

- 1. Een contactpersoon bij de gemeente is accounthouder en stuurt de gegevens zelfstandig (beveiligd) door aan de GR (IGSD);*
- 2. Voor de GR wordt een subaccount aangemaakt in het portaal, zodat de GR zelfstandig de gegevens kan ophalen. De contactpersoon van de gemeente kan dit subaccount voor de GR (IGSD) zelf aanmaken. De verantwoordelijk voor het gebruik van het portaal valt onder de verantwoordelijkheid van de contactpersoon c.q. hoofdgebruiker.*

Stap 3. Aanmelden contactpersoon door retourneren formulier aan odg@belastingdienst.nl

Stap 4. Belastingdienst maakt account aan en stuurt bevestiging wanneer account is aangemaakt.

Parallel aan melding opstarten intern proces

Bij de gemeente/waterschap/samenwerking:

Stap 1: Informeren betrokken collega's over moratorium.

Stap 2: Bepalen impact van het moratorium op de organisatie

Stap 2: Inventariseren en bepalen benodigde activiteiten voor opschorten vorderingen

Uitvoering opschorten

Stap 5: Melding per e-mail van de Belastingdienst dat er gegevens klaar staan in het portaal

Stap 6a: Optioneel: subaccount aanmaken voor GR Participatiewet/IOAZ/IOAW

Stap 6b: Ophalen gegevens in portaal

Primair worden de aangemelde ouders tot 15 februari geleverd (wettelijk moratorium).

Opvolgende gegevensleveringen bevatten de gegevens van aangemelde ouders na 15 februari (verruiming moratorium conform VNG besluit) en de status van de aangemelde ouder (gedupeerd ja/nee).

³ Verzending van stukken benodigd voor melding contactpersoon heeft vanuit VNG plaatsgevonden op 7 en 8 maart 2021.

Stap 7: Bestand vergelijken met invorderingsadministratie

NB: deze gegevens mogen enkel gebruikt worden voor het doel uitvoering te kunnen geven aan het moratorium.

Stap 8. Opschorten vorderingen tot integrale beoordeling.

Stap 9. Communiceren naar ouders dat de vordering is opgeschort.

De VNG heeft hier een [communicatieformat](#) voor opgesteld.

Ouders die in aanmerking komen voor een tegemoetkoming

Stap 10. Wanneer de voorwaarden én de grondslag voor het kwijtschelden van de vorderingen van gemeenten en/of waterschappen duidelijk is, kan de gemeente overgaan tot het kwijtschelden van de vorderingen. De Belastingdienst gaat – zodra dit mogelijk is – wekelijks een bestand voor uw organisatie klaarzetten met daarin de gegevens (BSN, naam en geboortedatum) van de ouders die in aanmerking komen voor een tegemoetkoming.

Tip: Eén gedupeerde ouder – één gemeente

Elke gemeente heeft een coördinator beleid en een coördinator inwoners aangewezen voor de hersteloperatie. Vanuit de gemeente worden gedupeerde ouders begeleid bij het oplossen van schulden op weg naar een schone lei. We adviseren om contact te onderhouden met de coördinator inwoners voor afstemming van de opschorting van de vorderingen op belastingen en de communicatie hierover naar de gedupeerde ouder. Voor het rechtmatig gebruik van gegevens door de gemeentelijke organisatie welke gedeeld worden door de Belastingdienst/Toeslagen is de handreiking '[Gebruik gedeelde gegevens van gedupeerde ouders](#)' beschikbaar.

Bijlage procestekening

MORATORIUM OUDERS TOESLAGENAFFAIRE PERIODE ZONDER BESLAGLEGGING EN VERREKENING

DOEL
VOOR
OUDERS

- RUST & FINANCIËLE RUIMTE
- COMPENSATIEGELD GAAT NAAR OUDERS I.P.V. NAAR SCHULDEISERS

DOEL
VOOR
GEMEENTE/
WATERSCHAP

RUST & RUIMTE VOOR GOEDE
AFWIKKELING SCHULDEN

WAT IS HET ?

TIJDELIJK OPSCHORTEN VAN

- BESLAG OP GOEDEREN / GELD
- VERREKENEN VORDERING

VOOR WIE ?

INWONERS BEKEND BIJ BD ALS
(MOGELIJK) GEDUPEERDE OUDER, EN
HUIDIGE (TOESLAG)PARTNER

MAAR **NIET** VOOR INWONERS MET
BETAALAFSPRAKEN / BETAALREGELINGEN

WELKE VORDERINGEN ?

VORDERINGEN DIE VÓÓR
12 FEB 2021 OPEISBAAR WERDEN

DUUR OPSCHORTING

- T/M 1 MEI: EERST DE HELE GROEP
- TOT KWIJTSCHELDING : ALS BD BEOORDEELT
DAT OUDER RECHT HEEFT OP COMPENSATIE

BD BEOORDEELT IN MRT/APR

OPSCHORTEN : HOE ?

VOORBEREIDEN

- INVENTARISEREN PLEKKEN BESLAG /
VERREKENING BINNEN DE ORGANISATIE
- CONTACTPERSOON DOORGEVEN AAN BD
VOOR ONTVANGEN GEGEVENS OUDERS

OPSCHORTEN T/M 1 MEI

- PORTAAL BD: OPHALEN GEGEVENS OUDERS
- OPSCHORTEN BESLAG / VERREKENING
VOOR HELE GROEP

VERVOLG

- PORTAAL BD: OPHALEN GEGEVENS OUDERS
- INFO OVER BEOORDELING BD
 - ▶ GEEN RECHT: HERVATTEN BESLAG /
VERREKENING PER 2 MEI
 - ▶ WEL RECHT : OPSCHORTEN TOT AAN
KWIJTSCHELDING

MEER INFO OVER KWIJTSCHELDING VOLGT